

Волярская Е.С.

Институт подготовки кадров государственной службы занятости Украины

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ СЛУШАТЕЛЕЙ ЦЕНТРОВ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ТЕХНИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СЛУЖБЫ ЗАНЯТОСТИ

Аннотация

В статье рассмотрено дистанционное обучение зарегистрированных безработных как составной компонент профессиональной подготовки и инструмент реагирования на текущие и перспективные потребности рынка труда. Проанализированы особенности обучения безработных в системе учебных учреждений государственной службы занятости. Охарактеризовано этапы создания технологии профессиональной подготовки безработных.

Ключевые слова: зарегистрированные безработные, обучение, подготовка, слушатели, технология.

Voliyrska O.S.

Ukrainian State Employment Service Training Institute

PEDAGOGICAL ASPECTS OF DISTANCE LEARNING OF LISTENERS OF CENTER OF VOCATIONAL EDUCATION THE STATE EMPLOYMENT SERVICE

Summary

The article reviews distance learning of the registered unemployed as the an integral component of training and tools for responding to current and perspective labor market needs. Have been analyzed features of training for the unemployed in the educational institutions of the State Employment Service. Is characterized by the steps for creating technology training bezrobotnyh.

Keywords: registered unemployed, learning, preparation, students, technology.

УДК 37.037

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СЕРЕД СТУДЕНТІВ

Дмитрук В.С., Ковальчук В.Я.

Луцький національний технічний університет

На сьогоднішній день поняття «здоров'я» включає низку важливих чинників, без яких неможливий всебічний та гармонійний розвиток студентської молоді. Наша стаття спрямована на аналіз педагогічних умов формування здорового способу життя серед молоді. Для вирішення даної проблеми, на нашу думку, слід дотримуватись наступних педагогічних умов: надання інформації з горизонтальної позиції (рівний – рівному); особистість – транслятор інформації – має викликати довіру у студентів; необхідна експресивна форма повідомлень із застосуванням інтерактивних методик; уникнення мовних, рухових і візуальних шаблонів, здатних створити негативні установки на студентську аудиторію.

Ключові слова: здоровий спосіб життя, студенти, педагогічна корекція, спосіб життя, студентська молодь.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в Україні склалася критична ситуація із станом здоров'я підростаючого покоління. Майже 90% підлітків мають відхилення у стані здоров'я, 50% – незадовільну фізичну підготовку, близько 60% юнаків та дівчат мають низький рівень фізичного розвитку. Щороку до лав Збройних сил України за станом здоров'я не призивається кожний четвертий юнак призовного віку [1, с. 10].

Ідеї ведення здорового способу життя, збереження свого здоров'я та продовження активного довголіття походять з глибини віків. «Ніщо так не виснажує та не руйнує організм людини, як тривала фізична бездіяльність» (Аристотель). Усі проголошені раніше вчення в подальшому розглядалися, накопичувались і передавались з покоління в покоління. Використовуючи досвід, накопичений віками, сучасні вчені вивчають і за-

стосовують його в сучасних педагогічних технологіях.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Впровадженням практики здорового способу життя серед студентської молоді займалися наступні сучасні вчені: Амосов, Іванов, Омаров, Марчибаєва, Жанбосинова, Головін, Масляков, Коробкова, Гумельова, Купран, Черномирдін, Алекперова, Філінков, Раєвський, Дмитрієва, Цунченко, Янсон, Егліте, Озолін. Ці та інші автори багатьох книг і публікацій приділяють велику увагу фізичному розвитку, методиці здорового способу життя зі студентами різних спеціальностей.

Ознайомлення з літературою (В.М. Баранов, Г.І. Власюк, В.І. Глухов, А.П. Голобородько, О.П. Лаптев та ін.) свідчить, що останнім часом активізувалася увага вчених до дослідження питань здорового способу життя, кваліфікованіше ведеться

його пропаганда у засобах масової інформації. Проте проблема покращення здоров'я підрастаючого покоління залишається невирішеною. Її розв'язання у нашому суспільстві в основному покладено на фахівців фізичного виховання та медиків. Але ні лікарі, ні викладачі не підготовлені до пропаганди переваг здорового способу життя та не завжди самі є у цьому прикладом [3, с. 52]. Тому велика увага приділяється саме педагогічним умовам щодо формування здорового способу життя молоді та усвідомлення нею цінностей здоров'я.

Метою даної статті є виявлення чинників, що негативно впливають на формування здорового способу життя студентів та знаходження педагогічних умов їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Фахівцям у сфері педагогіки відомо, що саме у молоді роки відбувається сприйняття певних норм і зразків поведінки, накопичення відповідних знань та вмінь, усвідомлення потреб та мотивів, визначення ціннісних орієнтацій, інтересів та уявлень [2, с. 151]. Як відзначається у літературі, саме у дитячому та підлітковому віці в людей формуються основні життєві норми, цінності та установки [4, с. 68]. Таким чином, можна зробити висновок, що особлива педагогічна увага повинна приділятися формуванню здорового способу життя, починаючи з дошкільного віку.

Багато молоді відстають у навчанні. Основною причиною цього, на думку науковців, є погіршення стану здоров'я, слабкий фізичний розвиток, зниження імунітету до захворювань. За дослідженнями інституту педіатрії, акушерства та гінекології АМН України, лише близько 10% немовлят народжуються здоровими [3, с. 121]. Слід зауважити, що до школи потрапляє ще менше здорових дітей. Негативну роль відіграють екологічний чинник, спадковість, умови і спосіб життя [6, с. 137]. Погіршення загального рівня досягнень у навчанні, як зазначають науковці, пов'язано з низьким рівнем здоров'я школярів. Подібні дані були отримані Всеукраїнським фондом соціальних досліджень, який провів аналіз стану здоров'я дітей України. Зокрема, було зроблено висновок, що стан здоров'я дітей та підлітків України поступово погіршувався протягом останніх 10–15 років і на цей час опинився на рівні, який у перспективі загрожуватиме існуванню здорової нації.

У філософському розумінні спосіб життя – це синтетична характеристика сукупності типових видів життєдіяльності людей (індивідів та соціальних утворень) у поєднанні з умовами життя суспільства. Спосіб життя охоплює всі сфери суспільства: працю і побут, суспільне життя і культуру, поведінку (стиль життя) людей та їх духовні цінності [2, с. 18]. Можна стверджувати, що поведінка, або стиль життя, є одним з найважливіших елементів способу життя в цілому, який не може не впливати на здоров'я окремої особи або на здоров'я тих чи інших соціальних груп населення.

Саме поняття «здоровий спосіб життя» з'явилося не дуже давно, але дотримуватися його принципів люди намагалися віддавна. Ще в середньовіччі, а можливо, й раніше люди знали основи здорового способу життя, от тільки мотивація у них була зовсім іншою, ніж тепер у нас.

На сучасному етапі навчання та виховання студентської молоді особлива увага приділяється проблемам здоров'я та здорового способу життя. Вищі навчальні заклади цю проблему вирішують завдяки оновленню відповідних педагогічних технологій, форм, засобів, змісту та методики навчання. Так, науковцями зазначається різноманітні педагогічні шляхи та умови формування здорового способу життя.

По-перше, проблема формування здорового способу життя серед студентів вищих навчальних закладів залишається актуальною проблемою та вимагає негайного вирішення засобами освіти; по-друге, для вирішення даної проблеми необхідно залучати якомога більше фахівців; по-третє, ця проблема повинна цікавити і турбувати не тільки фахівців і викладачів, але й самого студента в першу чергу.

Проблема управління процесом формування здорового способу життя засобами фізичної культури є важливим фактором, оскільки він безпосередньо пов'язаний із підвищенням та оптимізацією здоров'я студентів, причому повинен враховувати специфіку навчання та майбутню професійну діяльність. Зміна цільової спрямованості фізичного виховання, зміст якого зводиться до формування навичок здорового способу життя у майбутнього фахівця, вимагає від навчального процесу відмови від командно-стройових методів виховання.

Систематизувавши чинники, що впливають на погіршення здоров'я, підвищення захворюваності, інвалідності та смертності дітей та молоді України, ми відокремили такі найважливіші: відсутність педагогічної та соціальної діяльності щодо запобігання нещасним випадкам; незадовільний стан здоров'я вагітних і дівчаток – майбутніх матерів, поширення серед них гінекологічних захворювань; поширення гострих кишкових інфекцій з причин нехтування основними санітарно-гігієнічними нормами; зменшення можливостей природного фізичного розвитку і послаблення роботи з масового фізичного виховання; незадовільний стан статевого виховання, наслідком чого є небажана вагітність і венеричні хвороби; слабка ефективність традиційних методів протидії поширення ВІЛ/СНІДу і хімічних залежностей – тютюнової, алкогольної, наркотичної, токсикоманії; поширення туберкульозу.

Більшість чинників значною мірою пов'язані зі способом життя студентської молоді, соціальними складовими вітчизняних реалій. Тому найбільш ефективним шляхом позитивного впливу буде використання засобів з арсеналу системи формування здорового способу життя.

Аналіз літератури дав можливість узагальнити причини, що негативно впливають на формування здорового способу життя молоді. Зокрема, були відокремлені такі: нездоровий, а нерідко й асоціальний спосіб життя батьків, відсутність родинного виховання; обмежені матеріальні можливості дітей, молоді та дорослих; недосконалість профілактичної роботи в системі охорони здоров'я; недосконалість навчально-виховної діяльності в системі освіти; нестача знань та інформації, що повинні надаватися з інших державних і суспільних структур – засобів масової інформації, позанавчальних молодіжних осередків, соціальних служб для молоді, громадських організацій тощо.

Проекти ФЗСЖ (формування здорового способу життя) мають прищеплювати молоді позитивні звички, поширювати адресну інформацію з проблеми здоров'я, навчати людей передбачати і розпізнавати ризики для здоров'я, уникати їх у повсякденному житті [3, с. 215; 4, с. 52]. З метою створення позитивних умов для ФЗСЖ студентів основними напрямками педагогічного впливу на особистості молодих людей, на нашу думку, мають стати: формування у молоді навичок соціальної діяльності щодо запобігання нещасним випадкам; формування уявлень щодо необхідності проходити медичні обстеження згідно із затвердженими нормами; про важливість дотримання основних санітарно-гігієнічних

норм; поліпшення роботи з масового фізичного виховання; організація статевого виховання з метою запобігання небажаної вагітності і венеричних хвороб; розробка ефективних культурно-просвітницьких методів протидії поширення ВІЛ/СНІДу і хімічних залежностей – тютюнової, алкогольної, наркотичної, токсикоманії; педагогічна корекція поведінки відповідно до умов дотримання здорового способу життя.

На сьогоднішній день, складність і різноманітність культурно-практичних завдань вимагає пошуків таких педагогічних технологій, які б забезпечували більшу ефективність реалізації цих завдань водночас з меншими людськими, часовими, ресурсними і фінансовими затратами [7, с. 138]. Програма ФЗСЖ повинна впливати на всі сфери життя особистості. Впроваджуючи програму ФЗСЖ у навчальному закладі, слід враховувати той факт, що за оцінками респондентів національного соціального опитування, викладачі мають малий вплив на стан здоров'я студентської молоді. Близько половини опитаних вважають, що вони (педагоги) абсолютно не впливають на здоров'я або ж впливають незначною мірою.

Слід зазначити, що культурно-просвітницька програма, спрямована на ФЗСЖ, є модифікацією соціальної реклами. Таким чином, нами були враховані педагогічні чинники впливу інформації на особистість [5, с. 100]. Виходячи з цього, потрібно створювати адекватні педагогічні умови щодо впливу на ціннісні орієнтації молоді.

Висновки. Проведені дослідження фізичної підготовленості курсантів Луцького військового ліцею з посиленою фізичною підготовкою юнаки встановили, що найбільший відсоток юнаків здали державні тести на 3 бали. З вище наведених даних можна констатувати, що при умові трьох обов'язкових та двох факультативних занять, молоді мало уваги приділяє власне самостійній роботі з фізичної культури.

Пропозиціями є визначення рівня фізичної підготовленості курсантів Луцького військового ліцею з посиленою фізичною підготовкою у наступні роки навчання та порівняння отриманих результатів з попередніми.

1. Серед чинників, які негативно впливають на формування здорового способу життя підлітків є: екологія, спадковість, умови і спосіб життя людини.

2. Для вирішення даної проблеми, на нашу думку, слід дотримуватись наступних педагогічних умов: надання інформації з горизонтальної позиції (рівний – рівному); особистість – транслятор інформації – має викликати довіру у студентів; необхідна експресивна форма повідомлень із застосуванням інтерактивних методик; уникнення мовних, рухових і візуальних шаблонів, здатних створити негативні установки на студентську аудиторію.

Перспективи подальшого наукового пошуку полягають в поглибленому вивченні питань здорового способу життя студентів у процесі фізичного виховання в період навчання та проведення вільного часу у вищому навчальному закладі.

Список літератури:

1. Амосов И. М. Раздумья о здоровье / И. М. Амосов. – М.: ФИС, 1987. – 64 с.
2. Булич С. Г., Мурахов І. В. Валеологія – теоретичні основи / С. Г. Булич, І. В. Мурахов. – К., 1997. – 224 с.
3. Гиппократ. О здоровом способе жизни / Гиппократ // Избранные книги. М.: Государств. изд-во биол. и мед. лит-ры, 1936. – 217с.
4. Закопайло С. Компоненти здорового способу життя / С. Закопайло // Фізичне виховання в школі. – 2003. – № 2. – С. 52-53.
5. Петрик О. І. Медико-біологічні та психолого-педагогічні основи здорового способу життя: Курс лекцій / Навч. посіб. для студентів ун-тів та пед. ін-тів / О. І. Петрик. – Львів: Світ, 1993. – 119 с.
6. Яременко О. Формування здорового способу життя: Навч. посіб. для слухачів курсів підвищення кваліфікації державних службовців / О. Яременко, О. Вакуленко, Л. Жаліло, Н. Комарова та ін. – К.: Український інститут соціальних досліджень, 2000. – 232 с.
7. Яременко О. Формування здорового способу життя молоді: проблеми і перспективи / О. Яременко, О. Балакірева, О. Вакуленко та ін. – К.: Український інститут соціальних досліджень, 2000. – 207 с.

Дмитрук В.С., Ковальчук В.Я.

Луцький національний технічний університет

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ЗДОРОВОГО ОБРАЗА ЖИЗНИ СРЕДИ СТУДЕНТОВ

Аннотация

На сегодняшний день понятие «здоровье» включает ряд важных факторов, без которых невозможно всестороннее и гармоничное развитие студенческой молодежи. Наша статья направлена на анализ педагогических условий формирования здорового образа жизни среди молодежи. Для решения данной проблемы, по нашему мнению, следует придерживаться следующих педагогических условий: придерживаться информации по горизонтальной позиции (равный – равному); личность – транслятор информации – должно вызывать доверие у студентов; необходима экспрессивная форма сообщений с применением интерактивных методик; избежание языковых, двигательных и визуальных шаблонов, способных создать негативные установки на студенческую аудиторию.

Ключевые слова: здоровый образ жизни, студенты, педагогическая коррекция, образ жизни, студенческая молодежь.

Dmitruk V.S., Kovalchuk V.Ya.
Lutsk National Technical University

TEACHING CONDITIONS OF HEALTHY LIFESTYLE AMONG STUDENTS

Summary

To date a concept a "health" includes row of important factors which comprehensive and harmonious development of student young people is impossible without. Our article is sent to the analysis of pedagogical terms of forming of healthy way of life among young people. To solve this problem, in our opinion, should adhere to the following pedagogical conditions: stick to the information in the horizontal position (equal to – peer); personality – the translator of information – should inspire confidence in students; necessary expressive form messages using interactive techniques; avoid language, motor and visual templates that can create negative attitudes on the student audience.

Keywords: healthy lifestyle, students, pedagogical correction, lifestyle, college students.

УДК 377.1:377.36(73)

ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ У США

Дубовик О.В.

Львівський науково-практичний центр
Інституту професійно-технічної освіти
Національної академії педагогічних наук України

У статті розглядаються особливості системи професійної підготовки у США. Підкреслюється, що професійно-технічна освіта США включає різноманітні державні та приватні навчальні заклади: середні школи, коледжі, консультативні центри. Форми організації професійної підготовки також різноманітні, зокрема: стаціонарне навчання, навчання на виробництві, заочні, дистанційні курси, система учнівства тощо. Основною ланкою підготовки висококваліфікованих виробничих кадрів є комунальні (молодші) коледжі.

Ключові слова: професійно-технічна освіта, професійна підготовка, комунальний коледж, спеціалісти технічного профілю, США

Постановка проблеми. У нових суспільно-економічних умовах глобалізації, інформатизації та формування високотехнологічного виробництва актуальності набувають питання вдосконалення професійної підготовки виробничого персоналу. Досвід розвинутих європейських країн та, особливо, США свідчить про спрямованість освітніх систем на виробничі потреби, відмова від вузької спеціалізації та підготовка людини відразу до груп спеціальностей, до навчання впродовж усього життя.

Американська система професійної освіти відрізняється тим, що традиційно зорієнтована на практичні потреби ринку праці, постійне пристосування навчальних планів до вимог виробництва. Такий підхід обґрунтований у роботах Дж. Дьюї, Р. Уолтера, Р. Перрі та ін. Професійне навчання, таким чином, розглядається як взаємодія між особою особистості та професійною діяльністю. Професіоналізм, навички підприємництва й лідерства у США вважають трьома головними складниками успішної кар'єри.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз джерельної бази показав, що впродовж останніх десятиліть вітчизняними науковцями активно здійснювалися порівняльно-педагогічні дослідження розвитку освіти у найбільш економічно розвинутих країнах – Великій Британії, Канаді, Китаї, Німеччині, країнах Скандинавії, США, Франції та ін. Загальні проблеми професійного навчання і виховання, реформування освіти дорослих, інтеграційні та глобалізаційні процеси у неперервній освіті досліджені Н. Абашкіною, Н. Авшенюк, Т. Десятовим, Т. Кошмановою, В. Кудіним, М. Лещенко,

Л. Лук'яною, Н. Муқан, О. Огієнко, В. Олійником, Л. Пуховською, А. Сбруєвою та ін. Проблемам виникнення й розвитку системи освіти в США присвячені праці Ч. Беннетта (Ch. Bennett), Л. Гончарова, Л. Креміна (L. A. Kremin), К. Лукаса (C. J. Lucas), З. Малькової, Л. Півнєвої, О. Романовського, Дж. Р'юрі (J. L. Rury) та ін. Дослідження університетської педагогічної освіти, зокрема у США, її історії, сучасного стану й тенденцій розвитку здійснив О. Глузман; проблеми гуманізації та гуманітаризації освіти в класичних університетах США висвітлені у працях Р. Беланової; процеси розвитку теорії та практики морально-етичного виховання в американській школі (1830-1990) розглянуто у дослідженнях В. Жуковського; значення гуманітарної освіти у підготовці спеціалістів інженерно-технічного профілю в університетах США дослідили Б. Гонтарев, Л. Грознер, В. Параїл, С. Романова, Т. Тартарашвілі, В. Шубін та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Разом з тим, не зважаючи на значний науковий інтерес до зарубіжних психолого-педагогічних напрацювань, аналіз свідчить, що проблеми підготовки висококваліфікованих робітничих кадрів з урахуванням глобалізаційних та інтеграційних процесів, системних змін на ринку праці та появи новітніх технологій висвітлені недостатньо. Питання, що стосуються професійної підготовки у дворічних коледжах США, залишаються недостатньо вивченими.

Мета статті. Головною метою цієї статті є виявлення особливостей системи професійної підготовки висококваліфікованих спеціалістів у США.

Виклад основного матеріалу. Професійна освіта у США тісно пов'язана з практикою життя і ви-